

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/2343
Karar No : 2017/4400

İlann : 21.06.2018
Sayı : 4695
SDP : 640

Davacı : Kaleli Enerji Akaryakıt Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Vekili : Av. Yakup DEMİR
Beştepe Mah. Mecnun Sok. No:14 Yenimahalle / ANKARA -
Davalı : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA
Vekili : Av. Dr. Nagehan ÖZSEYHAN - Aynı adreste
Davanın Özeti : Rekabet Kurulu'nun (Kurul) 09.02.2011 tarih ve 11-08/160-52 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısmının; baskı ile yeniden bayilik sözleşmesinin imzalandığı, davalı idarenin eksik inceleme ile karar verdiği, dağıtıcı firmanın yeni bayilik sözleşmesini imzalamadan intifa hakkını tapudan terkin ettirmediği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet ASYA'nın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Abdullah ARTUNÇ'un Düşüncesi : Dava, davacı şirkete ait Çorum ilinde bulunan akaryakıt istasyonu için Total Oil ile 16.11.2009 tarihinde imzaladığı bayilik sözleşmesinin Total tarafından davacıya zorla imzalatıldığı, irade sakatlığı olduğu ileri sürülerek muafiyet kapsamında kalmadığının tespit edilmesi istemiyle davalı idareye yapmış olduğu başvurunun reddine ilişkin 09.02.2011 tarih ve 11-08/160-52 sayılı Rekabet Kurulu kararının davacıya yönelik kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş, "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği, Kanun'un 6. maddesinde ise; Bir veya birden fazla teşebbüsün, ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu ifade edilerek (a) bendinde; "Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler", (e) bendinde de; "Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması", kötüye kullanma hâlleri arasında sayılmıştır. hükmüne yer verilmiştir.

Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2011/2343

Karar No : 2017/4400

koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan ve 2003/3 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile Tebliğin Açıklanmasına Dair Kılavuz'da; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin büyük önem taşıdığı ve süresi beş yıldan uzun olan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması hâlinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacı şirkete ait İnönü Caddesi, No:142 Çorum adresinde bulunan akaryakıt ve LPG otagaz bayiliği için 01.04.2002 tarihinde Total Oil ile 15 yıl süreli bayilik sözleşmesi imzalandığı, 09.04.2002 tarihinde de aynı şirket ile 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği, bayilik ilişkisi devam ederken, davacı şirkete ait Ankara ili, Mamak ilçesinde bulunan arazisi üzerinde kurulacak olan istasyonda akaryakıt istasyonu bayiliği için 17.02.2004 tarihinde Total Oil ile sözleşme imzalandığı ve aynı şirket lehine 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği, ancak istasyonun faaliyete geçmediği, Total Oil ile aralarında ortaya çıkan çeşitli hukuki anlaşmazlıklar nedeniyle Total Oil'in baskısı ile Çorum'da bulunan akaryakıt istasyonu için 16.11.2009 tarihinde bayilik sözleşmesi imzalandığı, bahse konu bu sözleşmenin zorla imzalatırıldığı, sözleşmenin Total firmasının bayilik sözleşmesini garantiye almak için intifa hakkının kullanılacağı tehdidi, banka teminat mektuplarının nakde çevrileceği tehdidi sonucu zorla imzalatırıldığı ileri sürülerek bayilik sözleşmesinin muafiyet kapsamında kalmadığının tespiti ve Total Oil'in cezalandırılması istemiyle davalı idareye yapılan başvurunun dava konusu kararla reddi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu olayda, davacı şirket ile Total Oil arasında imzalanan bayilik sözleşmesinin süresinin 5 yıl olduğu, söz konusu bayilik sözleşmesinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı olmadığı, nitekim davalı Rekabet Kurumu'nun incelemesinin de sınırlı olduğu, sözleşmenin hukuka uygun olup olmadığı, zorla veya tehditle imzalanıp imzalanmadığı husususun açılacak dava ile adli yargı yerinde çözümleneceği açık olduğundan tesis edilen dava konusu işlemde hukuka ve mevzuat hükümlerine aykırı bir yan görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, Rekabet Kurulu'nun 09.02.2011 tarih ve 11-08/160-52 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının; mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetimleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş; 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2011/2343

Karar No : 2017/4400

mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışlarının, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına gireceği kurala bağlanmış; 27. maddesinin (a) bendinde ise, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukukî işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak, bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulamak Kurul'un görevleri arasında sayılmıştır.

Belirtilen yasal düzenlemeler uyarınca, Rekabet Kurumu tarafından 4054 sayılı Kanun'da öngörülen görev ve yetkilerin kullanılabilmesi, şikâyete konu hususların bu Kanun kapsamında incelenebilecek olmasına bağlı bulunduğundan, Kurul tarafından, şikâyetin Kanun kapsamında olmadığı tespit edilmesi hâlinde, 4054 sayılı Kanun'un 42/2. maddesi uyarınca başvurunun reddine karar verilebileceği kuşkusuzdur.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş; "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde ise, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği belirtilmiştir.

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinde, üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar dikey anlaşma olarak tanımlanmaktadır. Yine aynı Tebliğ'in 5(a) maddesinde ise, Tebliğ ile tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacı şirkete ait, "İnönü Caddesi, No:142 Çorum" adresinde bulunan akaryakıt ve LPG otagaz bayiliği için 01.04.2002 tarihinde Total Oil ile 15 yıl süreli bayilik sözleşmesinin imzalandığı, 09.04.2002 tarihinde de aynı şirket lehine 15 yıl süreli intifa hakkının tesis edildiği, bayilik ilişkisi devam ederken, davacı şirkete ait Ankara ili, Mamak ilçesinde bulunan arazi üzerinde kurulacak olan istasyonda akaryakıt istasyonu bayiliği için 17.02.2004 tarihinde Total Oil ile sözleşme imzalandığı ve aynı şirket lehine 15 yıl süreli intifa hakkının tesis edildiği, ancak istasyonun faaliyete geçmediği; davacı şirket tarafından, Total Oil ile arasında ortaya çıkan çeşitli hukuki anlaşmazlıklar nedeniyle Total Oil'in baskısı ile

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/2343
Karar No : 2017/4400

Çorum'da bulunan akaryakıt istasyonu için 16.11.2009 tarihinde bayilik sözleşmesinin imzalandığı, bahse konu bu sözleşmenin zorla imzalatıldığı, sözleşmenin Total firmasının bayilik sözleşmesini garantiye almak için intifa hakkının kullanılacağı ve banka teminat mektuplarının nakde çevrileceği tehdidi sonucu zorla imzalatıldığı ileri sürülerek bayilik sözleşmesinin muafiyet kapsamında kalmadığının tespiti ve Total Oil'in cezalandırılması istemiyle davalı idareye yapılan başvurunun dava konusu kararla reddi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler davacının beyanlarıyla birlikte incelendiğinde, davacı şirkete ait Çorum ilinde bulunan akaryakıt bayiliği için Total Oil ile 15 yıl süreli bayilik sözleşmesinin imzalandığı, 09.04.2002 tarihinde de aynı şirket ile 15 yıl süreli intifa hakkının tesis edildiği, bayilik ilişkisi devam ederken davacı şirkete ait Ankara ili, Mamak ilçesinde bulunan arazi üzerinde kurulacak olan istasyonda akaryakıt istasyonu bayiliği için 17.02.2004 tarihinde Total Oil ile sözleşme imzalandığı ve aynı şirket lehine 15 yıl süreli intifa hakkının tesis edildiği, ancak istasyonun faaliyete geçmediği, Total Oil ile aralarında ortaya çıkan çeşitli hukuki anlaşmazlıklar sonucunda Çorum'da bulunan akaryakıt istasyonu için 16.11.2009 tarihinde 5 yıllığına bayilik sözleşmesinin imzalandığı, 17.12.2009 tarihinde 15 yıl süreyle verilen söz konusu intifa hakkının da tapudan terkin edildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, gelinen aşamada, Total Oil ile davacı şirket arasında Çorum ilindeki akaryakıt istasyonu için 16.11.2009 tarihinde imzalanmış 5 yıllık bayilik sözleşmesinin bulunduğu, bunun haricinde intifa hakkının da tapudan terkin edildiği, bu hâliyle taraflar arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'e aykırı bir yönünün bulunmadığı; öte yandan, taraflar arasında Ankara ilindeki taşınmaz üzerinde kurulacak istasyona ilişkin imzalanan bayilik sözleşmesine yönelik hile veya ikrah iddiası söz konusu ise, bu hususların yargı mercilerince çözümlenmesi gerektiği anlaşıldığından, davacı şirket tarafından yapılan başvurunun reddine ilişkin dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 218,30-TL yargılama giderinin davacı şirket üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.800-TL vekâlet ücretinin davacı şirketten alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacı şirkete iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 27.12.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Zümrüt	Doç. Dr. Gürsel	İlker	Fatih Mehmet
ÖZGÜR	ÖDEN	ÖZKAN	SERT	ALKIŞ

Yargılama Giderleri :

Toplam Harç	: 119,30-TL
Posta Gideri	: 99,00-TL
Toplam	: 218,30-TL